

בתי המשפט

א 068068/04	בית משפט השלום תל אביב-יפו		
תאריך: 14/06/2007		כב' השופטת אביגיל כהן	בפני:

בעניין:

בנק למסחר בע"מ (בפירוק)

התובע

ע"י ב"כ עו"ד קובי רוזנברג

ממשרד עו"ד שמעוני - פלס

נגד

1. פרוספר נשיונל פיננס חברת פיננסית בע"מ

2. פי.אנ.בי. ליסינג בע"מ

3. פי.אנ.בי פיננס בע"מ

4. פי.אנ.בי סחר ופקטרוניק בע"מ (נמחקה)

5. דאטש קאפיטל והשקעות בע"מ

6. משה (מויסי) זאק

הנתבעים

ע"י ב"כ עוה"ד פישמן – דורון ליליה גל

<p>לסיכומים בטענות (2007-06-19): תא 68068/04 בנק למסחר בע"מ (בפירוק) - ב"כ עו"ד קובי רוזנברג נ' פרוספר נשיונל פיננס חברת פיננסית בע"מ, שופטים: אביגיל כהן עו"ד: קובי רוזנברג</p> <p>לתשובה בטענות (2007-06-19): תא 68068/04 בנק למסחר בע"מ (בפירוק) - ב"כ עו"ד קובי רוזנברג נ' פרוספר נשיונל פיננס חברת פיננסית בע"מ, שופטים: אביגיל כהן עו"ד: קובי רוזנברג</p>

פסק דין

1. התובע בנק למסחר (בפירוק) [להלן: "הבנק"] הגיש תביעה על סך 1,177,746 ₪ בחודש נובמבר 2004 נגד הנתבעים.

2. בהתאם לכתב התביעה, נותרה הנתבעת 1 (להלן: "פרוספר נשיונל") חייבת לבנק סכום של 224,051 ₪ נכון ליום 16/10/04.

בהתאם לכתב התביעה, נותרה הנתבעת 2 (להלן: פי.אנ.בי. ליסינג בע"מ) חייבת לבנק סכום של 9,813 ₪ נכון ליום 16/10/04.

הנתבעת 1 ערבה להתחייבויות הנתבעת 2 בהתאם לכתב הערבות מתמדת בלתי מוגבלת בסכום מיום 6/8/01 (נספח ח' לכתב התביעה).

בהתאם לכתב התביעה, נותרה הנתבעת 3 חייבת לבנק סכום של 884,575 ₪ נכון ליום 16/10/04.

הנתבעת 1 ערבה להתחייבויות הנתבעת 3 (כתב הערבות צורף נספח י"ב לכתב התביעה), והנתבעת 5 ערבה גם היא להתחייבויות הנתבעת 3 (כתב הערבות צורף נספח י"ג לכתב התביעה).

3. בכתב התביעה נתבעה גם הנתבעת 4 בגין סכום בסך 59,306 ₪ נכון ליום 16/10/04. לאחר שהתקיימו הליכים מקדמיים בתיק, חזר בו הבנק מכוונתו לתבוע את הנתבעת 4. ובתצהיר העדות הראשית של מר מילוא אנגל מטעם הבנק נכתב במפורש, כי לאחר בדיקה על ידי הבודקים החקירתיים שמונו לבנק, נמחקה ההתחייבות על אשראי דוקומנטרי על סך 12,960 דולר שבגינו היתה יתרת החוב. ועל כן, הגיע הבנק למסקנה, שלנתבעת 4 אין יתרת חוב ויש להקטין את סכום התביעה בסך של 59,306 ₪ בגינו נתבעה. (סעיפים 19 – 22 לתצהירו).

4. על פי כתב התביעה, הנתבעת 5 ערבה להתחייבויות הנתבעות 3 ו-4 ועל כן נתבעה הנתבעת 5 בסכום החוב של הנתבעות 3, 4 שעמד על סך 943,881 ₪ נכון ליום 16/10/04. כפועל יוצא מכך, שהבנק אינו תובע חוב מהנתבעת 4, יש להפחית מהחוב הנטען של הנתבעת 5 את חובה של הנתבעת 4 שהופיעה בכתב התביעה.

5. הנתבע 6 מוסיף זאק חתם על כתבי ערבות בגין הנתבעות 1 – 4 ולפיכך, הוא נדרש בכתב התביעה לשלם את יתרת החוב של הנתבעות 1, 2, 3 ו-4 שעמד על סך 1,177,746 ₪ נכון ליום 16/10/04 (גם מסכום זה יש להפחית את יתרת החוב שנתבעה מהנתבעת 4).

6. התביעה הוגשה בסדר דין רגיל ולא בסדר דין מקוצר בהתחשב בכך, שהבנק הוא בנק למסחר בע"מ בפירוק, ובמסגרת בר"ע 1642/04 אליהו ועזרא קחטן נ' הבנק למסחר בע"מ (בפירוק) דינים מחוזי, כך לד (5) 594, נתנה כב' השופטת גרסטל בבית המשפט המחוזי בתל אביב, החלטה ובה נקבע, כי בהתחשב בהיקף המעילה הגדול שהיה בבנק למסחר והוביל לקריסת הבנק, אין די בכך שהבנק יגיש כתב תביעה בסדר דין מקוצר ויצרף אליו רק את הסכם תנאי החשבון ופירוט היתרה הסופית, וכי אין לאפשר לבנק למסחר בפירוק להגיש תובענות בסדר דין מקוצר. (ראה סעיף 2 ג' להחלטת כב' השופטת גרסטל).

7. הנתבעים הגישו כתב הגנה ובו טענו מספר טענות עיקריות:

(א) הנתבעים טענו, כי המסמכים שצורפו לכתב התביעה, לא מהווים ראיה לחוב הנתבעין וכי "המסמכים בחלקם לא חתומים, בחלקם מזויפים, בחלקם נערכו בדיעבד והחישובים בהם אינם מציגים את המצב האמיתי לאשורו". (סעיפים 2.2, 3.2, 4.2, 5.2, 6.2 לכתב ההגנה).

(ב) הנתבעת 1 טענה, כי לפי מסמכי הבנק, לכאורה קיים תיעוד להלוואות "שקיים ספק רב אם אכן ניתנו בפועל לנתבעת 1", מדובר בהלוואות בסך 500,000 ₪ ו- 370,000 ₪ שלא מהוות חלק מחוב החברה "אלא חלק ממעילות שבוצעו ע"י עובדיו של בנק למסחר בע"מ" (סעיף 10.3 לכתב ההגנה), וכי במסמכי הבנק שצורפו לכתב התביעה אין ביטוי לשיקים עתידיים בסכום העולה על 600,000 ₪ שהופקדו לטובת הנתבעת 1 בסמוך למועד קריסת הבנק למסחר.

(ג) הנתבעת 1 טענה, כי חיובי הריבית בהם חויבה הם חסרי בסיס. דפי החשבון הורכבו ברובם מפעולות תיקון ולא מאפשרים להבין את מקור החיוב ואת אופיו.

(ד) הנתבעת טענה, כי בשנים 1998 – 2002 הבנק נהג להתנות שירות בשירות כאשר נתן אשראי ופעולה זו גרמה לנתבעים 1 – 5 לנזק שמסתכם בכ- 400,000 ₪.

(ה) הנתבעת 2 טענה, כי על פי טענת הבנק, במועד קריסת הבנק נותרה הנתבעת 2 חייבת לבנק סכום של כ- 108,358 ₪. אך אין ביטוי במסמכי הבנק לפעולת זכות בסך 120,000 ₪ בגין הפקדת החזרי מע"מ שהופקדו לטובת הנתבעת 2. לפיכך, כספי מע"מ ופעולת הזכות בסך 117,198 ₪ שאותרה בדף החשבון שהוצג על ידי הבנק, היו אמורים להעמיד את חשבון הנתבעת ביתרת זכות.

(ו) הנתבעת 2 טענה את כל הטענות האחרות שטענה הנתבעת 1.

(ז) הנתבעת 3 טענה, כי על פי ריכוז היתרות נכון ליום קריסת הבנק שנשלחו על ידי המפרקים של בנק למסחר, החוב של הנתבעת 3 לבנק עמד בסכום של כ- 392,350 ₪ ולא ברור איך צמח הסכום לכדי ל- 841,156 ₪.

(ח) הנתבעת 3 טענה אף היא את הטענות שטענו הנתבעות 1 ו-2.

(ט) הנתבעת 5 טענה, כי היא נדרשת לשלם לבנק ערבויות שהיא חתמה כביכול לנתבעות 3 ו-4.

אך לאור טענות הנתבעות 3 ו-4, אין מקום לחייב אותה בסכום כלשהו.

(י) הנתבע 6 טען, כי בחשבונו האישי בבנק למסחר נכון למועד קריסת הבנק למסחר היתה יתרת זכות בסכום העולה על 2,818,000 ₪.

הבנק קיזז מחשבונו הפרטי לטובת הנתבעת 1 סכום של 53,025.75 ₪ ולא גילה לאן נעלמו למעלה מ-2.8 מיליון שקלים (סעיף 15.3 לכתב ההגנה).

(יא) הנתבע 6 טען אף הוא את הטענות אשר טענו הנתבעות האחרות וכן ציין, כי הבנק טוען, שהוא "כביכול חתם ערבות אישית לחובותיהן של הנתבעות 1, 2, 3, ו-4. היה ויוכח, כי הנתבע 6 אכן חב חבות אישית בגין חובותיהן של הנתבעות 1, 2, 3, ו-4, הרי שאז תעמוד לטובת הנתבע 6 טענת קיזוז והשבה". (סעיף 15.5 לכתב ההגנה).

8. הנתבעים ביקשו לקבל מהבנק מסמכים שונים לצורך עריכת חוות דעת מומחה ובדיקת כל המסמכים לצורך עריכת חוות דעת של מומחה מטעמם אשר יוכל לבדוק את החשבונות.

תחילה הגיש המומחה, רו"ח וכסלר, חוות דעת מקדמית, וזאת כאשר הגיש זאק מוסיס מטעם הנתבעים את תצהיר העדות הראשית מטעמו, ולאחר שהושלמו ההליכים המקדמיים והומצאו המסמכים שנדרשו, הוגשה חוות דעת על ידי רו"ח וכסלר.

על פי חוות דעתו של רו"ח וכסלר, נותרו הנתבעות ביתרות זכות, נכון ליום 26/4/02 – המועד שבו ניתן צו כינוס כנגד הבנק למסחר, חשבונו של מר זאק נותר אף הוא ביתרת זכות ולכן על פי חישובו היה צריך הבנק להחזיר לנתבעים סכום של 783,491 ₪.

9. למען הסר ספק, לא הוגשה תביעה שכנגד בתיק דנן.

10. **לאחר עיון בטענות הצדדים ובסיכומיהם, הגעתי למסקנה ולפיה דין התביעה להתקבל**

ברובה וזאת מהנימוקים כדלקמן:

האם הוכיח הבנק כי המסמכים שהגיש במסגרת התביעה דנן ודפי החשבון המתייחסים לחשבונות של הנתבעות, הם מסמכים שלא בוצעה לגביהם מעילה:

(1) הקורא את כתב ההגנה יכול לקבל רושם ולפיו התביעה דנן היא חלק מהמעילה רחבת ההיקף שבוצעה על ידי הגב' אתי אלון בבנק למסחר – מעילה שהובילה לקריסת הבנק ולכניסתו להליכי פירוק.

מכתב ההגנה ניתן לקבל רושם ולפיו, כ- 2.8 מיליון ₪ שהיו בחשבונותיו של מר זאק "נעלמו" ולא ניתן לדעת מה נעשה איתם.

(2) המעיין בחוות דעתו של רו"ח וכסלר, שהגיש חוות דעת מטעם הנתבעים כבר לא מקבל רושם כזה.

לרו"ח וכסלר יש טענות באשר לאי דיוקים בתדפיסי חשבון הבנק או קיזוזים שלא נעשו לטענתו כדין, אך בשום פנים ואופן אין בחוות הדעת שלו כל ניסיון לקשור בין הנעשה בחשבוניות נשוא התביעה ובין המעילה שהובילה לקריסת הבנק למסחר.

(3) רו"ח וכסלר בחוות דעתו מאשר, כי הבנק ביצע קיזוזים וכי "במועד הקובע בידי הבנק היתה הזכות המלאה לממש את כל הכספים של מר זאק שהופקדו בחשבונו הפרטי, וזאת ללא כל צורך באישור מיוחד זה או אחר". (מתוך סעיף ד' עמוד 13 לחוות הדעת).

(4) על פי חוות דעתו של רו"ח וכסלר ביצע הבנק קיזוזים בסכום העולה על 2.1 מיליון ₪ (ראה סכומי הקיזוזים שפורטו בעמודים 10, 11 בחוות דעתו), ורו"ח וכסלר אישר בחקירתו הנגדית, כי הוא לא כלל את כל הקיזוזים שמופיעים במסמכי הבנק, כמו למשל דף החשבון שצורף ת/2. רו"ח וכסלר טען, כי הוא לא לקח את אותם קיזוזים בחשבון, כיוון שהוא לא הכיר אותם. (עמ' 51 שורה 17 לפרוטוקול). רו"ח וכסלר אישר, כי היו ברשותו דפי הבנק, כולל ת/2, אך "יתכן שזה היה מקולקל או משהו" (עמ' 51 שורה 22 לפרוטוקול). מכל מקום, רו"ח וכסלר לא הציג את אותו דף מקולקל שהיה ברשותו, ולא טען כלל טענות שיכולות לקשור בין מעילתה של הגב' אתי אלון לבין הנעשה בחשבוניות נשוא תביעה זו.

11. בחוות דעתו של רו"ח וכסלר היה פרק הנושא כותרת: "אי דיוקים בתדפיסי חשבון הבנק שהומצאו על ידי הבנק למסחר בפירוק".

בפרק זה – פרק 2 ניתנו על ידו מספר דוגמאות.

(1) **דוגמה אחת** – היא זיכוי בסך 13,000 ₪ של פי.אנ.בי במקום 130,000 ₪. לחוות הדעת צורף דף הפקדה מיום 11/4/02 ממנו עולה, כי לכאורה, הופקד בחשבון סך של 130,000 ₪ ולעומת זאת החשבון זוכה בסכום של 13,000 ₪ בלבד ביום 11/4/02. אלא, שבחקירתו הנגדית של זאק מויסי התברר, כי טופס ההפקדה המקורי שונה לחלוטין מצילום הטופס שצורף לחוות הדעת. הטופס המקורי – ת/1 מראה במפורש, כי נתקבל לזכות פי.אנ.בי פיננס בע"מ סכום של 13,000 ₪ בלבד והטופס שונה לחלוטין מהצילום שצורף לחוות הדעת והוא נושא חתימה של זאק מויסי.

בנסיבות אלו, כאשר הטופס המקורי תואם לחלוטין לזיכוי בדפי הבנק, אין כל סיבה לקבל את טענת הנתבעים ולפיה הם היו צריכים להיות מזוכים בסכום של 130,000 ₪ ולא 13,000 ₪.

מר מילוא אנגל בעדותו ניסה להסביר, כיצד יכל "לבוא לעולם" הטופס שצורף לחוות הדעת.

אך מדובר בהשערות בלבד וגם מבלי להיכנס לאותן השערות, הרי טופס ההפקדה המקורי תואם לחלוטין את דפי החשבון ואין כל אי דיוק בתדפיסי חשבון הבנק בעניין זה.

יצוין, כי רו"ח וכסלר לא נשאל בחקירתו הנגדית לגבי ההבדלים בין הטופס שצורף לחוות הדעת ובין ת/1, וזאת בהתחשב בכך, שבניגוד למקובל, נודע לו עוד לפני שהעיד בחקירה הנגדית, כי במסגרת חקירתו של זאק מויסי הוצג אותו מסמך (ת/1), כך שלא היה טעם "להפתיע" אותו ולשאול אותו שאלות בעניין זה.

הטופס הרי לא נחתם בפניו ואין לו ידיעה אישית איזה עותק נכון, האם ת/1 (שהוא המקור) או דף 1 לנספח 1 שצורף לחוות דעתו שהוא צילום בלבד, ועל כן עדותו בעניין זה, היא חסרת משקל.

(2) **דוגמה שניה** – רו"ח וכסלר טען, כי לנתבעת 1 על פי אישור הבנק נכון ליום 26/4/02 היו יתרות חובה בעו"ש בסכום של 95,040.16 ₪, ועל פי אישור הבנק נטלה הנתבעת 1 שתי הלוואות שקליות. אחת על סך 500,000 ₪ והשניה על סך 370,000 ₪. לפי תדפיס הבנק עולה, לטענתו, כי ההלוואה של 500,000 ₪ נלקחה ביום 24/4/02 ו"הוחזרה" עוד באותו יום בצירוף "ריבית עושק" בסך 8,013.70 ₪ ועצם העובדה שהלוואה נלקחה והוחזרה באותו יום מעלה חשש כבד של ביצוע מעילה מצד הבנק בחשבון של הנתבעת 1. עוד ציין בחוות דעתו, כי משיחה עם מר זאק עלה, כי הלוואה הנ"ל לא נלקחה כלל על ידי החברה וכי הודע על כך להנהלת הבנק. על כן לטענתו, יש לזכות את החשבון של הנתבעת 1 בסכום של 508,013.07 ₪.

משמיעת העדויות בתיק עלה, כי גם בטענה זו אין ממש מבחינה עובדתית. ביום 17/4/01 הפקיד זאק סכום של 500,000 ₪ בחשבון 71781 (ת/6), ועל פי בקשת רו"ח שלו מיום 23/4/01, ביקש מר זאק לבצע הלוואת BACK TO BACK באותו סכום מהבנק למסחר. (ת/7). הוגשה בקשה ביום 17/4/01 לבנק למסחר להעמדת אשראי מיוחד בסך של 500,000 ₪ (ת/8) וכך נעשה. מדפי החשבון (ת/9) עלה, כי מדובר בהלוואה לזמן קצוב אשר חודשה כל שלושה חודשים וכאשר הסתיים המועד הקצוב, נכתב בדפי הבנק "סיום הלוואה".

כך למשל ניתן לראות ב-ת/9 את סיום הלוואה ביום 24/7/01, סיום הלוואה ביום 24/10/01, סיום הלוואה ביום 24/1/02, סיום הלוואה ביום 24/4/02, וביום 1/7/02, כפי שהעיד מר מילוא אנגל ניתנה הוראה על ידי בנק ישראל להביא לפרעון מוקדם של כל ההלוואות, וכך נעשה. (ראה דף 5 לשנת 2002 – ל-ת/9).

מר זאק מויסי בחקירתו הנגדית לאחר שהוצגו בפניו המסמכים המעידים במפורש על ההלוואה, לא שלל את העובדה שהוא קיבל הלוואה כזו, (עמ' 41 שורה 19, עמ' 42 שורה 6, לפרוטוקול) וגם לא יכל לשלול את העובדה, שהלוואה הזו אכן מוחזרה כל שלושה חודשים. (עמ' 42 שורות 8 – 12 לפרוטוקול).

בנסיבות אלו, אין כל מקום להטיל ספק בעובדה, שההלוואה אכן היתה הלוואה אמיתית. בניגוד לטענת מר מויסי בכתב ההגנה ובתצהיר, ולפיה הלוואות אלו, ככל הנראה כלל לא נלקחו על ידו, הוא לא יכל לשלול זאת בחקירה הנגדית, ובאשר להלוואה על סך 370,000 ₪ שהוא טען בתצהיר ובכתב ההגנה, כי ככל הנראה הוא לא לקח אותה, (סעיף 20.3 לתצהיר העדות הראשית), הרי שהוא לא יכל לשלול את הטענה ולפיה כן היתה הלוואה כזו והוא עומת מפורשות עם מסמכי ההלוואה – ת/10.

הוא אמנם טען לראשונה בחקירה הנגדית, כי הוא לא חתם על המסמכים הללו ועל הפרוטוקול אשר מהווה חלק מ- ת/10, אך רו"ח וכסלר בחקירתו הנגדית אישר, כי לגבי הלוואה על סך 370,000 ₪ אין לו כל טענה ולכן הוא לא ציין בחוות דעתו טענות באשר לאותה הלוואה (עמ' 49 שורה 16 לפרוטוקול) ובנסיבות אלו, כאשר קיימים מסמכי הלוואה, ורו"ח מטעם הנתבעים מצא סימוכין לאותה הלוואה במסמכים שהובאו לצורך בדיקתו, אין כל מקום לטעון טענה כלשהי באשר לקיומה של אותה הלוואה.

לסיכומו של ענין זה:

גם לגבי הדוגמה הזו, לא הוכח כי דפי החשבון אינם נכונים.

- (3) **דוגמה שלישית** – רו"ח טען, כי חברת פרוספר חויבה שלא כדין בגין אשראי דוקומנטארי בסך של 50,000 דולר בסכום המגיע לכ- 244,000 ₪. מתצהירו של מר אנגל עולה מפורשות, כי דובר באשראי דוקומנטארי בסכום של 12,960 דולר בלבד והבנק אכן הסכים להקטין את סכום התביעה בהתאם, עוד לפני שהוגשו תצהירי העדות הראשית מטעם הנתבעים בתיק.

התייחסות להסכמת הבנק באשר לכך, לא נכתבה בתצהירו של מר מויסי ובחוות דעתו של רואה החשבון.

- (4) **דוגמה רביעית** – קיזוז בסך 506,856.16 ₪ מחשבונו של מר זאק:

רואה החשבון ציין, כי ביום 24/7/02 בוצע קיזוז לכאורה וחשבונו האישי של מר זאק חויב בסכום זה, אך בתדפיסי הבנק לא נמצא זכר לאותו קיזוז בחשבונו האחרים. על כן לצורך החישוב הוא הניח, כי הקיזוז נוצל לשם הקטנת יתרת חברת פי.אנ.בי.

בחקירה הנגדית אישר רו"ח וכסלר כי הקיזוז מופיע במפורש בדף החשבון ת/2. מדף החשבון של הנתבעת 1 עולה, כי ביום 4/4/03 ישנו קיזוז באישור על סך 506,856.16 ₪ על פי ערך של 24/7/02. (ראה ת/9). רו"ח וכסלר אישר בחקירתו הנגדית כי היה מדובר "בטעות מיון שלו" (עמ' 53 שורה 7 לפרוטוקול) וכי מדובר בקיזוז ששייך לנתבעת 1. לטענתו זה לא משנה את התוצאות כיוון שאם לא משייכים את הקיזוז בחברה א' אזי צריך לשייך את זה לחברה ב', והסכום הכולל הוא אותו סכום. מכל מקום, ניתן לראות מפורשות, כי הקיזוז שמוזכר כדוגמה לאי דיוקים בתדפיסי חשבון הבנק הוא קיזוז שמופיע במפורש בתדפיסי הבנק וזאת בחשבונו של הנתבעת 1 ועל כן גם דוגמה זו לא יכולה להוכיח את טענת הנתבעים.

(5) **דוגמה חמישית – ניסיון לגבות את אותם הסכומים פעמיים:**

רו"ח טען בחוות דעתו, כי מסקירת דיווחים של הבנק בגין גביית שיקים עולה, כי לא הוצגו נתונים כלשהם בקשר להסדרים שנערכו בין המושכים של השיקים ובין נציגי הבנק, ועל כן עולה חשש, כי הבנק עושה דין לעצמו ומנסה לגבות את אותם הסכומים פעמיים.

כדוגמה נתן רו"ח וכסלר הסדר שעשה משרד עו"ד שמעוני פלס עם צד ג' בסכום של 6,530 ₪ וכן הסדר שערך הבנק עם לקוחותיה של חברת פיינאס ובמסגרתו התקבל סכום של 122,025 ₪ אך הבנק הציג את זה כסכום של כ- 112,925 ₪.

לא מצאתי ממש גם בטענה זו.

יצוין, כי רו"ח וכסלר אישר בחקירתו הנגדית, כי ההסדרים עליהם הוא מדבר, הם הסדרים שעורכי הדין מטעם הבנק ערכו לאחר שהוגשה התביעה דן. סכום התביעה הוא הסכום שהיה ברישומי הבנק נכון ליום הגשת התביעה. הבנק עצמו לא הסתיר את אותם הסדרים והוא צירף במפורש לתיק המוצגים מטעמו את ההסדרים ואת דו"ח הגביה המפורט שנעשה. (ראה נספח כ' לתיק המוצגים של הבנק). תיק מוצגים זה היה בפני רו"ח וכסלר והוא גם ביסס את האמור בחוות דעתו על המסמכים שהבנק המציא לו. כך שלא ברור, איזה חשש לגבייה כפולה שלא ידוע עליה, יכול להיות במקרה דנן. ברור הוא, שכל סכום ששולם על חשבון החוב לאחר הגשת כתב התביעה, יוקטן מיתרת החוב.

אך עצם העובדה שהבנק לא מודיע כל יום ויום לחייב, מה יתרת החוב המעודכנת שלו, לא גורעת מהעובדה שנכון ליום הגשת התביעה סכום החוב היה כמופיע בכתב התביעה. יודגש, כי הנתונים באשר לגבייה, צוינו במפורש כאמור בתיק המוצגים והם היו ידועים לרואה החשבון.

רו"ח ציין גם בחוות דעתו, כי מסמכי הבנק הם לא מהווים רשימה מוסדית בהסתמך על פסק דינה של כב' השופטת גרסטל בבר"ע 1642/04. אלא שכב' השופטת גרסטל לא פסלה באופן גורף את ספרי החשבונו של בנק למסחר, אלא טענה כי אין להגיש תביעות בסדר דין מקוצר רק על סמך מסמכי פתיחת חשבון ודו"ח על יתרת החובה בחשבון, וכי יש לאפשר ללקוח – החייב לקבל את כל המסמכים הדרושים ולבדוק את הרישומים בספרי הבנק. במקרה דנן, נערך הליך מקיף וגורף של הליך גילוי מסמכים. רו"ח וכסלר אשר מסר חוות דעת מטעם הנתבעים היה רואה חשבון במשרדם של המנהלים המיוחדים של הבנק למסחר.

הוא גם עסק באופן ישיר במשרד רואה חשבון בר לב בבדיקת המעילה של הגב' אתי אלון. במקרה דנן, חוות הדעת שלו אינה מקשרת בין המעילה בבנק למסחר ובין הנעשה בחשבונו של הנתבעים. ועל כן אין מקום לפסול את מסמכי הבנק רק מאחר ומדובר באופן עובדתי בבנק למסחר שבחשבונו מסוימים בו, היתה מעילה.

(6) דוגמה שישית - העדר שיטתיות ברישומי הבנק

רו"ח וכסלר טען, כי ריבוי חיובי הריבית וביטולי חיובים מצביעים על קיום טעויות רבות ועל העדר שיטתיות ברישומים שניהל בנק למסחר לאחר קריסתו. רו"ח לא ערך בדיקה ספציפית של חיובי הריבית ומחווות דעתו לא ניתן להגיע לחישוב אריתמטי כלשהי באשר לסכום שגוי של ריבית שבו חיובו הנתבעות או מי מהם. רואה חשבון וכסלר קיבל את דפי פתיחת החשבון ואת מסמכי הבנק שדרש לקבל. בחוות הדעת המקדמית שהגיש הוא כתב בסעיף 5, כי יש לו צורך במסמכים נוספים, הוא לא נקב באותו סעיף בדרישה לחיובי ריבית כלשהם שלא היו ידועים לו. מסמכים אשר דרש, הוא קיבל. אם סבר שיש לו צורך בקבלת מסמכים נוספים לצורך עריכת חישובי ריבית, הוא היה צריך לבקש אותם אך בקשה כזו לא הופנתה לבנק. מכל מקום, מר מויסי אישר, כי לחברות השונות היתה הנהלת חשבונו ונעשו התאמות בנקים ולא היתה כל סיבה, גם על סמך מסמכים שכבר היו ברשות רואה החשבון שלא לדעת את שיעורי הריבית המוסכמת. (הטענה ולפיה מר פרג שעבד אצל הנתבעות לקח מהם מסמכים, היא טענה שאיננה מצדיקה את העדר ההתייחסות למסמכים בייחוד

בהתחשב בכך שמר מויסי אישר בחקירתו הנגדית, כי נכון למועד עדותו הוא לא מסוכסך יותר עם מר פרג, ואם אכן היה מבקש ממר פרג להיות מוזמן לעדות מטעם בית משפט, הוא יכל לבקש זאת ומר פרג היה צריך להמציא את כל המסמכים שיש ברשותו לטענתו של מר מויסי).

בין כך ובין כך, מחוות הדעת לא ניתן לדעת אלו טעויות קיימות בשיעור הריבית.

העובדה שבוצעו תיקונים בדפי החשבון, יכולה לנבוע בין היתר, מהעובדה שנעשו פעולות בצורה רטרואקטיבית על פי הנחיות בנק ישראל (כעולה מעדותו של מר אנגל מילוא) ועל כן לא מצאתי פגם גם בענין זה.

(7) העדר הלגיטימיות לגבות את הריבית המקסימלית:

רו"ח וכסלר טען, כי אין מקום בנסיבות שבהם נסגר בנק למסחר לגבות ריבית מקסימלית והפנה גם להליך שנוהל בפני כב' השופטת אלשיך במסגרת פש"ר 1398/02 בש"א 22169/02, אמדאוס נ' בנק למסחר בפירוק (עמ' 9 לחוות הדעת). רו"ח וכסלר לא ציין בחוות דעתו, איזו ריבית כן לגיטימית לגרסתו, ועל כן לא ניתן מחוות דעתו לדעת, מה הוא שיעור הריבית העודפת שנדרש מהנתבעות וזאת על פי גרסתו. בפש"ר 1398/02, בש"א 21127/05, נתנה כב' השופטת אלשיך החלטה, לפיה המנהלים המיוחדים של בנק למסחר רשאים לבצע העלאת שיעורי ריבית, בהתאם לשינויים שפרסם בנק ישראל (מוצג כ"א למוצגי הבנק). אם היו לנתבעים השגות לגבי שיעורי ריבית זו, הרי המקום לטענה זו הינו בתיק הפירוק, במסגרתו ניתנה ההחלטה הנ"ל.

רו"ח וכסלר ערך ריכוז יתרות בחשבונות הבנק השונים בסעיף 3 לחוות דעתו, ועל פי חישובו נותרו החברות השונות וחשבונו של מר זאק ביתרות זכות, אלא שאין מחלוקת על כך, שבחישובים שערך נפלו טעויות. כך למשל בחשבון של חברת פרוספר כותב רו"ח וכסלר כי יתרת עו"ש לאחר תיקונים היא 75,431.94 ₪.

וזאת בעוד שעל פי דפי החשבון יתרת העו"ש באותו מועד היא בסכום של כ- 95,000 ₪. רו"ח לא יכל להסביר מכוח מה הוא הפחית 20,000 ₪ מאותה יתרה. כמו כן הוא לא לקח בחשבון הלוואה בסך 500,000 ₪ שמופיעה בספרי הבנק. לא לקח בחשבון את הקיזוז שנעשה בסך 506,856 ₪ באותו חשבון. כך שחשבונו לא מדויק כלל ועיקר.

(8) באשר לחישוב של חברת פי.אנ.בי:

גם יתרת העו"ש שהוא ציין אותה בחוות דעתו לא נתמכת בדפי החשבון ואין הסבר מניח את הדעת לגבי ההפרש, וכמו כן גם רו"ח וכסלר מאשר, שאת אותו קיזוז של 506,856 ₪ לא צריך לעשות מאותו חשבון.

רו"ח וכסלר גם אישר, כי כפי שעולה מ-2/ת הוא לא לקח בחשבון את כל הקיזוזים שיש לקחת בחשבון לפי דפי הבנק.

בנסיבות אלו, ולאחר שהובהר, כי הכספים לא "נעלמו" אלא בוצעו קיזוזים שרו"ח וכסלר מציין במפורש בחוות דעתו, כי לבנק היתה זכות לבצע אותם, הרי שלא הוכח כלל כי דפי החשבון לא נכונים ואין כל מקום לקבל את מסקנתו של רו"ח וכסלר המתבססת על התעלמות מחלק ממסמכי הבנק, ולפיה צריכה להיות יתרת זכות לנתבעים.

(9) כאשר נופלת טעות אחת בחוות דעתו של מומחה, אין כלל ערך לחוות דעתו ואין ליתן לה משקל.

קל וחומר כאשר נופלים מספר פגמים בחוות הדעת.

יפים לענין זה הדברים שנאמרו בפסקי הדין הבאים:

ת.א. (ת"א) 2149/89 (המ' 12069/89) **ספייזר אריאל נ' בנק איגוד** (לא פורסם) (שאושר בבית המשפט העליון): **"דו"ח שעורך כלכלן חייב להיות מדויק ונכון... ובמקום שנתגלתה טעות כה יסודית בחישובי מר פולק (הכלכלן), יש במחדל זה כדי לאיין את הדו"ח כולו"**; ת.א. 2049/89 **בנק איגוד נ' בלוקי ללזרי בע"מ** (לא פורסם) עמ' 3; **ע"א 424/86 נאות מרינה, פ"ד מג (2) 355 בעמ' 389; רע"א 564/89 בנק לאומי נ' מלקולם, פ"ד מד (1) 485 בעמ' 487.**

במקרה דנן, הבנק היה צריך לעמוד בנטל הוכחה גדול יותר מאשר בנקים אחרים שמגישים תביעות דומות.

המעילה שהיתה בבנק למסחר אשר הובילה לקריסת הבנק, הובילה לכך שגם בחשבונות שלא היו מעורבים באותם מעילה, צריך הבנק להמציא את כל המסמכים שנדרשים על ידי הלקוח על מנת להניח את דעתו של הלקוח שלא נפלה מעילה באותם חשבונות.

אין זה אומר, שדפי הבנק נפסלים באופן גורף. חשבונות שאין להם קשר לאותה מעילה, ומעידים על יתרת חוב, ניתן לתבוע בגינם.

אם החוב הוא אכן חוב קיים, החייב – הלקוח צריך לשלם את החוב.

כך קורה במקרה דנן.

לפיכך יתרת החוב שרירה וקיימת למעט יתרת החוב המיוחסת לנתבעת 4, שהבנק הסכים למחוק את התביעה נגדה.

12. לסיכום:

(א) לאור האמור לעיל דין התביעה להתקבל כנגד הנתבעים 1, 2, 3, 5, ו-6.

- (ב) הנתבעת 1 תישא בחוב המתואר בסעיף 28.1 לכתב התביעה בניכוי החוב שיוחס לנתבעת 4 בסעיף 28.4 לכתב התביעה.
- (ג) הנתבעת 2 תישא בחוב המתואר בסעיף 28.2 לכתב התביעה בניכוי החוב שיוחס לנתבעת 4 בסעיף 28.4 לכתב התביעה.
- (ד) הנתבעת 3 תישא בחוב המתואר בסעיף 28.3 לכתב התביעה בניכוי החוב שיוחס לנתבעת 4 בסעיף 28.4 לכתב התביעה.
- (ה) הנתבעת 5 תישא בחוב המתואר בסעיף 28.5 לכתב התביעה בניכוי החוב שיוחס לנתבעת 4 בסעיף 28.4 לכתב התביעה.
- (ו) הנתבעת 6 תישא בחוב המתואר בסעיף 28.6 לכתב התביעה בניכוי החוב שיוחס לנתבעת 4 בסעיף 28.4 לכתב התביעה.
- (ז) הנתבעים (למעט הנתבעת 4) יחד ולחוד, ישאו בהוצאות התובע (אגרות בימ"ש) ושכ"ט עו"ד בסך 25,000 ₪ + מע"מ. הוצאות משפט ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הוצאתן ועד התשלום בפועל. שכ"ט עו"ד ישא בהפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום פסק הדין ועד התשלום בפועל.
- (ח) ב"כ התובע רשאי להגיש פסיקתא לחתימה.
- (ט) המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.
- ניתנה היום, כ"ח בסיון, תשס"ז (14 ביוני 2007), בהעדר הצדדים.**

אביגיל כהן 54678313-68068/04

אביגיל כהן,**שופטת**

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה